Урок 6

30 квітня – 6 травня

КОРІННЯ АВРААМА

Біблійні тексти для дослідження:

Бут. 12–14; Ісаї 48:20; 36:6, 9; Єрем. 2:18; Євр. 7:1–10.

Пам'ятний вірш:

«Вірою Авраам, коли був покликаний іти на місце, яке мав одержати в спадок, – послухався і пішов, не знаючи, куди йде» (Євр. 11:8).

Тепер ми підійшли до центральної частини книги Буття. Цей центральний розділ (Бут. 12–22) охоплює мандрування Авраама, починаючи з першого Божого заклику *лех лехá*, «Вийди!» (12:1), який спонукає Авраама залишити своє минуле, і до другого Божого заклику *лех лехá*, «Піди!» (22:2), який спонукає Авраама залишити своє майбутнє (яким воно представлене в його сині). Отож Авраам завжди в дорозі, завжди залишається переселенцем, тому його і називають скитальцем (17:8).

Мандруючи, Авраам перебуває наче в підвішеному стані, без свого минулого, яке втратив, і без свого майбутнього, якого не бачить. Між цими двома закликами, що обрамляють скитання віри Авраама, він чує голос Бога, Котрий запевняє: «Не бійся» (15:1). Цими двома Божими словами відзначені три частини мандрівки Авраама, які дослідимо в уроках 6, 7 і 8.

Авраам є прикладом віри (15:6) і згадується в єврейських Писаннях як муж віри (див. Неем. 9:7, 8). У Новому Завіті Авраам – одна з найбільш згадуваних постатей Старого Завіту, і цього тижня ми побачимо, чому саме.

АВРАМ ЗАЛИШАЄ КРАЇНУ

Прочитайте Бут. 12:1–9. Чому Бог покликав Аврама залишити свою країну і рідню? Як відреагував Аврам?

_____

_____

Востаннє Бог говорив з людиною, принаймні, як зазначено в Писанні, коли після Потопу повідомив Ноя про завіт «з кожною живою душею» (9:10, 15–17), що іншого всесвітнього потопу більше не буде. Із цією обітницею перегукується нова промова Бога, тепер звернена до Аврама: *усі народи землі* будуть благословенні через Аврама.

Виконання цього пророцтва починається із залишення минулого. Аврам залишає все, що було йому звичне й близьке: свою країну, рідню, друзів – фактично частину себе. Інтенсивність усього, що відбувається, відображається в повторенні ключового слова «піди», використаного в цьому контексті сім разів. Аврам повинен спочатку залишити свою країну – «Ур халдейський», тобто Вавилонію (Бут. 11:31; Ісаї 13:19). Такий заклик «вийти з Вавилону» здавна лунає з вуст біблійних пророків (Ісаї 48:20; Об'явл. 18:4).

Залишення міста Аврамом також стосується його рідні. Патріарх повинен залишити свою спадщину й багато з того, що він дізнався і придбав за допомогою наслідування, освіти і впливу.

Однак Божий заклик вийти містить щось більше. Єврейське словосполучення *лех лехá*, «піди», буквально означає «піди сам» або *піди заради себе, піди до себе*. Залишення Вавилона Авраамом стосується більшого, ніж його оточення і навіть його родичі. Це єврейське словосполучення передбачає акцент на *собі*. Аврам повинен залишити *себе,* позбутися/відмовитися від тієї частини себе, яка містить його вавилонське минуле.

Мета такої відмови – «земля», яку Бог покаже йому. Та ж сама мова використовується знову в контексті жертвоприношення Ісака (див. Бут. 22:2) щодо гори Морія, де буде принесений в жертву Ісак і в майбутньому побудований Єрусалимський храм (див. 2 Хронік 3:1). Божа обітниця стосується не лише фізичної батьківщини, а й спасіння світу. Ця ідея

підтверджується в Божій обітниці благословити всі народи (12:2, 3). Дієслово *барáх*, «благословляти», використовується у вищезазначеному уривку п'ять разів. Процес цього загального благословення здійснюється через «потомство» Аврама (22:18; 26:4; 28:14). У текстах згадується «потомство», яке врешті-решт знайде своє втілення в Ісусі Христі (див. Дії 3:25).

Що Бог може закликати вас залишити позаду? Тобто від якої частини свого життя вам довелося б відмовитися, щоб відповісти на Божий заклик?

Понеділок, 2 травня

СПОКУСА ЄГИПТОМ

Прочитайте Бут. 12:10–20. Чому Аврам залишив Обітовану землю й вирушив до Єгипту? Як поводився фараон порівняно з Аврамом? _____

_____

За іронією долі, Аврам, який щойно прибув до Обіцяної землі, вирішує залишити її заради Єгипту, оскільки «був голод у Краї» (12:10). За часів голоду люди з Ханаану йшли до Єгипту, про цей факт свідчать давньоєгипетські тексти. У єгипетському Повчанні Мерикара – тексті періоду Середнього царства (2060–1700 рр. до н. е.) – людей, які прийшли з Ханаану, називають «нещасними азіатами» (*ааму*) й описують так: «Знедолений... мало води... не живе він на одному місці, голод змушує його йти» (Miriam Lichtheim. *Ancient Egyptian Literature,* Volume I: The Old and Middle Kingdoms (Berkeley, CA: University of California Press. 1973). Pp. 103, 104).

Спокуса Єгиптом часто була проблемою для ізраїльтян стародавніх часів (див. Числ. 14:3; Єрем. 2:18). Тому Єгипет став символом тих, хто довіряє іншим людям, замість того щоб довіряти Богу (див. 2 Цар. 18:21; Ісаї 36:6, 9). У Єгипті, де воду можна було бачити щодня, віра щодо цього не була необхідною, оскільки обітниця про родючу землю була видима відразу. Порівняно із землями, у яких лютував голод, Єгипет здавався значно кращим місцем.

Аврам, який нині залишає Ханаан, украй відрізняється від Аврама, котрий залишив Ур. Раніше Аврам був зображений

як муж віри, що залишив Ур у відповідь на Божий заклик; тепер Аврам залишає Обітовану землю самостійно, за власним волевиявленням. Раніше Аврам покладався на Бога; тепер він поводиться як маніпулятивний і неетичний політик, розраховуючи лише на себе. «У Єгипті виявилося, що й Авраам не позбавлений людських слабкостей і недоліків. Приховавши той факт, що Сарра є його дружиною, він виявив своє недовір'я Божественному піклуванню, відсутність тієї високої віри й мужності, благородним прикладом яких досі слугувало його життя» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 130).

Отже, ми бачимо, що навіть великий муж Божий може припуститися помилки, однак не бути залишеним Богом. Коли в Новому Завіті написано про Авраама як про приклад спасіння через благодать, це означає лише одне – благодать. Адже якби спасіння не було через благодать, то Авраам, як і всі ми, не мав би жодної надії.

Що цей епізод із життя Аврама повідомляє про те, як легко навіть вірні християни можуть збитися з правильного шляху? Чому непослух ніколи не буває хорошим вибором?

Вівторок, 3 травня

АВРАМ І ЛОТ

Прочитайте Бут. 13. Що ця історія повідомляє про важливість характеру? _____

Аврам повертається туди, де Він був раніше, начебто його подорож до Єгипту виявилася просто невдалим відхиленням від курсу. Історія Бога з Аврамом розпочинається знову – там, де вона зупинилася з моменту його першої подорожі до Обітованої землі. Першим місцем розташування Аврама є Бет-Ел (вірш 3), як і під час його першої подорожі до цієї землі. Аврам розкаявся й повернувся до «себе» – до Аврама, мужа віри.

Возз'єднання Аврама з Богом виявляється в його стосунках з людьми, у тому, як він розв'язує проблему зі своїм племінником Лотом щодо користування землею. Хай там як, але саме Аврам пропонує мирну угоду й дозволяє Лоту зробити вибір першим (вірші 9, 10), виявляючи великодушність і доброту, що свідчить про те, якою людиною був Аврам.

Факт, що Лот вибрав собі найкращу частину, добре зрошувану рівнину (вірші 10, 11), зовсім не переймаючись аморальністю своїх майбутніх сусідів (вірш 13), свідчить про його жадібність і характер. Слово «собі» нагадує нам про допотопних людей, які також вибирали «собі» (див. 6:2).

Навпаки, учинок Аврама був актом віри. Він не вибирав землю, вона була дана йому з ласки Божої. На відміну від Лота, патріарх подивився на землю тільки за Божим повелінням (вірш 14). Лише коли Лот відокремлюється від Аврама, Бог знову звертається до нього (вірш 14). Фактично це перший записаний у Біблії випадок, коли Бог звертається до Аврама з моменту його покликання в Урі. «Зведи очі свої, та поглянь із місця, де ти, на північ, і на південь, і на схід, і на захід, бо всю цю землю, яку бачиш, Я її дам навіки тобі та потомству твоєму» (вірші 14, 15). Потім Бог запрошує Аврама «пройтися» із цієї землі, ніби звершуючи акт прийняття: «Устань, пройдись по Краю вздовж його та вширшки його, – бо тобі його дам!» (вірш 17).

А Господь досить ясно дає зрозуміти, що Він дає ту землю Авраму. Це дар, дар благодаті, який Аврам повинен прийняти вірою, що веде до послуху. Виключно Бог забезпечить усе, що обіцяв тут Авраму (див. вірші 13:14–17).

Як ми можемо навчитися бути добрими й великодушними до людей, навіть якщо до нас вони так не ставляться?

Середа, 4 травня

ВАВИЛОНСЬКА КОАЛІЦІЯ

Прочитайте Бут. 14:1–17. У чому особливість війни, котра відбулася відразу після дарування Обітованої землі Авраму? Що ця історія повідомляє про патріарха?

Це перша війна, про яку розповідає Писання (вірш 2). Коаліція чотирьох армій з Месопотамії та Персії проти коаліції п'яти ханаанських армій, зокрема царів Содому і Гомори (вірш 8), указує на великий конфлікт (вірш 9). Причина цієї воєнної операції полягає в тому, що ханаанські народи повстали проти своїх вавилонських правителів (вірші 4, 5).

Хоч ця історія і згадує про конкретний історичний конфлікт, часові рамки цієї «глобальної» війни (відразу після того, як Бог подарував Аврамові Обітовану землю) надають події особливого духовного значення.

Участь у конфлікті стількох народів із Ханаану наводить на думку, що ключовим було питання володіння цією землею. За іронією долі, стан Аврама – справді зацікавленої сторони, оскільки він єдиний справжній власник Обітованої землі – є єдиною силою поза конфліктом, принаймні спочатку.

Причина нейтралітету Аврама полягає в тому, що Обітовану землю він отримав не за допомогою сили зброї чи мудрості політичних стратегій. Царство Аврама було Божим даром. Єдина причина втручання Аврама в конфлікт – доля його племінника Лота, захопленого в полон під час боїв (вірші 12, 13).

«Авраам, який мирно жив у дубових гаях Мамре, довідався від одного з утікачів про битву та лихо, що спіткало його небожа. Він не тримав зла на Лота за його невдячність. Керуючись любов'ю, яку відчував до Лота, дядько вирішив врятувати небожа. Покладаючись передусім на Божественне керівництво, Авраам приготувався до війни» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 135).

Проте Аврам не протистоїть усій коаліції. Під час, очевидно, швидкої нічної диверсійної операції він нападає лише на той стан, у якому тримали полоненого Лота. Він врятований. Отже, вірний муж Божий виявив велику мужність і силу духу. Безсумнівно, його вплив у тому регіоні зростав; люди бачили, якою людиною він був, і дещо дізналися про Бога, Котрому він служив.

Який вплив справляють на людей наші вчинки? Яку вістку про нашу віру ми несемо своїми діями?

Четвер, 5 травня

ДЕСЯТИНА МЕЛХИСЕДЕКА

Прочитайте Бут. 14:18–24 і Євр. 7:1–10. Ким був Мелхиседек? Чому Аврам віддав свою десятину цьому священнику, який з'являється ніби з нізвідки? _____

_____

Раптова поява таємничого Мелхиседека не є незвичайною. Після того як Авраму подякували ханаанські царі, тепер він дякує цьому священнику; і подяка виявляється в тому, що Аврам віддав йому свою десятину.

Мелхиседек з міста Салим, що означає «мир», – важлива вістка після потрясінь війни.

Ім'я «Мелхиседек» означає «цар правди/праведності/справедливості». Компонент *цедéк*, «справедливість», в імені Мелхиседека контрастує з іменами царя Содому, Берая («у злі») і царя Гомори, Біршая («у беззаконні»), що вказують, якими були ці люди (вірш 2).

Мелхиседек з'являється після припинення насильства і жахіття війни, представлених іншими ханаанськими царями. Розділ 14 книги Буття також містить першу біблійну згадку слова «священник» (вірш 18). Зв'язок Мелхиседека з «Богом Всевишнім» (вірш 18), Котрого Аврам також визнає Господом, Богом Всевишнім (вірш 22) і Якому служить, указує на те, що Аврам вважав Мелхиседека священником Бога. Однак Мелхиседека не можна ототожнювати з Христом. Він був Божим представником серед людей того часу (див. Коментарі Е. Уайт. Біблійний коментар АСД. Т. 1. С. 1092, 1093).

Мелхиседек справді виконує обов'язки священника. Він виносить «хліб та вино» – асоціація, яка часто передбачає вживання свіжовичавленого виноградного соку (див. П. Зак. 7:13; 2 Хронік 31:5), що знову з'являється в контексті приношення десятин (див. П. Зак. 14:23). Крім того, він благословляє Аврама (див. Бут. 14:19).

Аврам «дав йому десятину зо всього» (вірш 20) як відповідь Богу Всевишньому, «що створив небо й землю» (вірш 19). Цей титул спрямовує до вступу в розповідь про творіння (Бут. 1:1), де фраза «небо та земля» означає сукупність, «усе». Отже, десятину розуміли як вираження подяки Творцю, Котрий володіє всім (див. Євр. 7:2–6; пор. з Бут. 28:22). Парадоксально, але десятина сприймається тим, хто поклоняється, не як дар *Богу*, а як дар *від Бога*, адже Він дає нам абсолютно все.

Чому акт повернення десятини є потужним показником віри, а також великим актом зміцнення віри?

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Прочитайте з книги Е. Уайт «Патріархи і пророки» розділ «Авраам у Ханаані» (С. 134–136).

«Христова Церква має бути благословенням; її члени повинні відчувати щастя, передаючи благословення іншим. Бог обрав Свій народ перед світом не лише для того, щоб прийняти його як Своїх синів і дочок, але й щоб через них посилати світу благословення Божественного просвіщення. Господь обрав Авраама не лише бути другом Божим, а й стати посередником, що передає особливі дорогоцінні переваги, які Господь бажав подарувати народам. Авраам мав стати світлом серед моральної темряви, що оточувала його.

Щоразу, благословляючи Своїх дітей світлом і істиною, Бог робив це не тільки для того, щоб вони мали дар вічного життя, але й щоб навколишні люди також були духовно освічені... “Ви – сіль землі”. І коли Бог робить Своїх дітей сіллю, Він бажає зберегти не тільки їх, а й використовує їх як інструмент для збереження інших людей...

Чи сяєте ви, наче живі камені в Божій будові?.. Нашу релігію не можна назвати справжньою, якщо вона не контролює нас у кожному нашому ділі. У наші діла необхідно щодня вплітати практичне благочестя. На наші серця повинна впливати благодать Христа, що перетворює. У нас повинно бути менше власного “я” і більше Ісуса» (Е. Уайт. Відображаючи Христа. С. 205).

Запитання для роздумів:

1. У світлі благословення Аврама: «... І поблагословлю Я тебе... і будеш ти благословенням» (Бут. 12:2), що означає бути благословенням? Як ми, люди, котрі поклоняються тому ж Богу, що й Аврам, можемо бути благословенням для інших?
2. Проаналізуйте напівправду Аврама щодо його сестри-дружини. Що було не так? Що гірше: казати неправду чи казати напівправду (але фактично брехати)?
3. Прочитайте ще раз Бут. 14:21–23 – відповідь Аврама на пропозицію царя Содому. Чому він відповів саме так і який важливий урок ми можемо почерпнути з цієї історії? Чи не мав би рації Аврам, якби взяв запропоновану йому царем винагороду?

ВЕСІЛЛЯ МРІЇ

Юлія Бондаренко

Рут, яка мешкає в США, віддала своє життя Ісусові й уклала завіт з Богом, коли навчалася в сьомому класі. Того дня вона зробила свій перший крок назустріч місіонерському служінню.

Якось її попросили допомогти прибрати в Молитовному домі. Рут не знала, із чого почати, тож сіла за піаніно. Коли вона грала й співала про свого Спасителя, уявляючи, як люди з різних країн сидять на богослужінні і разом з нею прославляють Бога, у неї несподівано виникла думка – у майбутньому вийти заміж за людину, котра зможе грати й співати разом із нею. Але хто ж це буде?

Коли Рут було п'ятнадцять, вона стала свідком, як її сестра, котра щойно вийшла заміж, приїхала додому після медового місяця і почала плакати. Рут вирішила, що з нею таке не повториться, тому почала складати список бажаних рис характеру, якими мав володіти її майбутній чоловік. Мати, подивившись на список, мудро зауважила: «Рут, тобі самій потрібно буде стати тією жінкою, яку такий чоловік захоче бачити своєю дружиною». Рут почала молитися й розвивати в собі ті якості, які очікувала знайти в чоловікові. Але хто ж це буде?

Незадовго до вступу до Університету Ендрюса Рут розірвала заручини. Пізніше вона знову припинила стосунки із хлопцем, дізнавшись, що він одночасно зустрічався з іншою дівчиною.

Тієї ж зими, коли Рут чекала в холі жіночого гуртожитку на поїздку на різдвяну програму, де мала співати, її подруга вигукнула: «Ось Еміль Молдрік! Поїхали з ним машиною!» «Хто?» – запитала Рут. «Ти його не знаєш? – здивувалася подруга. – Він співає, грає на органі та хоче стати пастором». Рут подумала: «Невже це він?»

Наступні кілька годин Рут співала разом з Емілем. Вона відчула особливу радість у серці та не відводила погляду від

його очей. Вона вірила, що очі – дзеркало душі, а його очі були такі добрі й чисті. Еміль дивився на Рут. Наступного дня він запросив її на побачення.

Сьогодні Еміль та Рут Молдрік одружені вже близько шістдесяти років. Вони виконували місіонерське служіння в понад 15 країнах, прославляючи Бога грою на музичних інструментах та співом. Еміль грає на 12 музичних інструментах, зокрема на музичній пилці й автоарфі.

Згадуючи той день з дитинства, коли співала й грала в порожній церкві, Рут прославляє Бога за здійснення її мрії. «Я справді співаю і граю по всьому світу. Бог відповів на мої молитви», – говорить вона.

Ця історія ілюструє мету № 7 Стратегічного плану Адвентистської Церкви на період 2020 – 2025 роки під назвою «Ідемо разом». Мета звучить так: «Допомагати підліткам і молодим людям відводити Богові перше місце та демонструвати біблійний світогляд».